T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.05.0.MAH.0.65.00.002/81406 7../12./2000
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığının 20.11.2000 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2876-7299-/18413 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan ve tarafımdan cevaplandırılması istenilen, Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın "İl, ilçe, büyükşehir belediyesi ve belde kurulmasıyla ilgili çalışmalara ilişkin" yazılı soru önergesine cevap teşkil edecek bilgiler aşağıya çıkarılmıştır:

1- a) Ülkemizde kamu hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için, coğrafi yapı özelliklerinin yanında ekonomik gelişmelerin ve sosyal yapıdaki değişikliklerin değerlendirilmesi bakımından zaman zaman mülki idare taksimatında değişiklikler gerekli hale gelmektedir. Bu çerçevede, il ve ilçe olabilecek yerlerin değerlendirilmesi; nüfus, gelişmişlik durumu, ekonomik ve sosyal yapı, mevcut imkanlar, bağlanabilecek birim sayısı, ulaşım durumu, idari ilişkiler gibi kriterlere göre yapılmaktadır.

b) Kalkınma Planları ile 57. Hükümet Programında yer alan ilke ve hedefler çerçevesinde Bakanlığımızca hazırlanan ve 14.12.1999 tarihinde Başbakanlığa sunulmuş olan "Mahalli İdarelerle İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nda büyükşehir belediyesi ve belde belediyesi kurulması için belirlenen kriterlere ilişkin düzenlemeler Ek-1'de sunulmuştur.

2- a) Güvenlik ve Asayiş Nedeniyle İstanbul İlinde Altı İlçe Kurulması ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı 18.5.1998 tarihli ve 2938 sayılı Yazı ile Başbakanlığa sunulmuş, ancak yasalaşmadan kadük olmuştur.

b) Bir İl ve İki İlçe Kurulması ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 9.12.1999 tarihli ve 23901 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak Düzce İl statüsüne kavuşmuş olup, Kaynaşlı ve Derince adıyla iki ilçe kurulmuştur.

c) Sakarya İlinde Büyük Şehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 6 Mart 2000 tarih ve 23985 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, Adapazarı Belediyesi büyük şehir statüsüne kavuşmuştur.

d) Altı İlde Büyük Şehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı 23.3.1998 tarihli ve 80244 sayılı yazı ile Başbakanlığa sunulmuş olup, Bakanlar Kurulu Kararı tekemmül etmediği için dosyanın işlemden kaldırıldığı 18.8.1998 tarihli yazı ile bildirilmiştir.

e) Denizli İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı, 3.11.1995 tarihinde Başbakanlığa sunulmuş olup, Bakanlar Kurulu'na sunulmadan 15.5.1996 tarihinde iade edilmiştir.

f) Şanlıurfa İlinde Büyük Şehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı 11.5.1998 tarihinde Başbakanlığa, 18.5.1998 tarihinde TBMM'ne gönderilmiş olup, yasalaşmadan kadük olmuştur.

g) Bakanlığımda 592 ilçe, 127 il kurulması konusunda müracaat bulunmakta olup, çalışmalar başladığında yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde değerlendirilecektir.

7/2876 253 -5-

Büyükşehir belediyesi kurulmasına ilişkin kanun teklifi ve dilekçeler ile belde kurulmasına ilişkin dilekçeler Ek-2/A, Ek-2/B ve Ek-2/C, ayrıca 1999 yılında kurulan, ancak seçim yapılmadığı için henüz faaliyete geçmemiş olan belediyelere ait liste Ek-2/D'de sunulmuştur.

3- Bakanlığımda Siverek İlçesinin il olması konusunda işlem dosyası bulunmakta olup, Siverek halkının idare aleyhine açtıkları dava konusu Bakanlığıma ulaşmamıştır.

4- Bursa İli İnegöl İlçesi, il olmak için başvurusu olan ve dosyası hazır bulunan ilçelerimizden birisidir.

5- Büyükşehir belediyelerine, o il merkezinde toplanan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden % 5 pay verilmekte olup, bu durum idarenin vergi kaybına sebep olmaktadır. Bunun dışında büyükşehir belediyesi kurulmasının idareye doğrudan yansıyan bir maliyeti bulunmamaktadır. 2000 yılı ikinci yarısı itibariyle, yaklaşık olarak il kuruluş maliyeti 25.343.249.580.000 TL, ilçe kuruluş maliyeti 4.699.973.850.000 TL.dir. Maliyet unsurları arasında, hükümet binası, diğer taşra teşkilatı binaları, taşıt, araç-gereç, personel vb. giderler bulunmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin TANTAN
Bakan

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

EK-1

TASARIDA YER ALAN BÜYÜKŞEHİR VE BELDE BELEDİYESİ KURULMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

1- Büyükşehir kurulmasına ilişkin düzenlemeler:

- İl merkez belediyesi nüfusu ile bu belediyenin sınırlarından itibaren 5 km. lik alan içerisinde asgari 300.000 nüfus bulunması şartı getirilmektedir.
- Büyükşehir sınırları içinde ilçe ve alt kademe belediyelerinin bir arada olabilmesi imkanı getirilmektedir.
- Büyükşehir belediyesi sınırları dışındaki belediye ve köylerin büyükşehir sınırları içine alınmasına imkan sağlanmaktadır.
- Büyükşehir belediyesi ve mücavir alan sınırları içinde 3030 sayılı Kanuna tabi olmayan belediye kurulmasının yasaklanması öngörülmektedir.

2- Belediye kurulmasına ilişkin düzenlemeler:

- Belediye olabilmek için aranan nüfus şartı 5000'e çıkarılmaktadır.
- Birkaç köyün birleşerek ya da köy ve köy kısımlarının belediyeden ayrılarak müstakil belediye kurmalarında aranan 500 metre ve 2500 metre mesafe şartı, 5000 olarak belirlenmektedir.
- Yeni belediye kurulurken imar yönünden sakınca yaratmaması koşulu getirilmektedir.
- Nüfusu 100 binin üstündeki en yakın belediyeye 5000 metreden daha yakın olmaması öngörülmektedir.
- Öz gelirlerinin, belediye kurulması ile vereceği hizmetlere yeterli olması öngörülmektedir.
- Su havzası, sit ve orman alanı ve benzeri yerlerde belediye kurulması yasaklanmaktadır.

7/2876 -7-
255

EK-2/A

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KURULMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFLERİ VE DİLEKÇELER

A) Kanun Teklifleri

1- Balıkesir Milletvekili İsmail ÖZGÜN ve 14 arkadaşının "Balıkesir İl Merkezinde Büyükşehir Belediyesi, Bahçelievler, Adnan Menderes ve Oruçgazi Adlarıyla Üç İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi", (Aynı teklif, 1997, 1998 ve 1999 yıllarında üç defa verilmiştir.

2- Denizli Milletvekili Hilmi DEVELİ' nin "Denizli İlinde Büyükşehir Belediyesi kurulması ve İl Merkezinde Sevindik, Kınıklı, Gümüşler ve Başkarcı Adıyla Dört İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi",

3- Zonguldak Belediyesine büyükşehir statüsü verilmesi amacıyla Zonguldak Milletvekili Hasan GEMİCİ ve T. Boray BAYCIK tarafından hazırlanan "Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 Tarih ve 504 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi",

4- Denizli Milletvekili Hasan KORKMAZCAN'ın hazırlamış olduğu, Denizli İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulmasını öngören "Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 tarih ve 504 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi",

5- Denizli Milletvekili Beyhan ASLAN tarafından hazırlanan Denizli İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulmasını öngören " Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 tarih ve 504 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi",

6- Kahramanmaraş Milletvekili Ali DOĞAN'ın "Kahramanmaraş İl Merkezinde Büyükşehir Belediyesi Dumlupınar, Aslanbey, Dulkadiroğlu Adıyla Üç Belediye Kurulması Hakkında Kanun Teklifi",

7- Şanlıurfa milletvekili Zülfikar İZOL'un "Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi",

8- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet SAĞLAM'ın "Kahramanmaraş İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi",

9- Malatya Milletvekili Metin EMİROĞLU ve Miraç AKDOĞAN'ın Malatya'nın büyükşehir statüsüne kavuşturulmasını öngören "Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 tarih ve 504 sayılı Kanun Hükmünde kararnamenin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi",

10- Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil TUNÇ'un "Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi",

B) Dilekçeler

1- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Genel Sekreterliğinin "Kahramanmaraş Belediyesine büyükşehir statüsü verilmesi" hakkında 6.8.1999 tarihli dilekçesi,

2- Denizli Valiliğinin "Denizli Belediyesinin büyükşehir Statüsüne kavuşturulması" hakkında 12.5.1999 tarihli dilekçesi,

3- Zonguldak Belediye Başkanlığının, 13.5.1998 tarihli büyükşehir olma talebi,

4- Cumhurbaşkanımızın Malatya İlini ziyaretleri sırasında Valilik ve Belediye Başkanlığı tarafından sunulan büyükşehir belediyesi olma talebi,

5- Kırıkkale İlinin 14.7.1995 ve 18.6.1996 tarihli büyükşehir belediyesi olma talebi,

6- Cumhurbaşkanımızın Kırıkkale İlini ziyaretleri sırasında Valilik ve Belediye Başkanlığı tarafından sunulan büyükşehir belediyesi olma talebi,

7- Cumhurbaşkanımızın Van İlini ziyaretleri sırasında Belediye Başkanlığı tarafından sunulan büyükşehir belediyesi olma talebi,

8- Şanlıurfa Belediye Başkanı Ahmet BAHÇIVAN'ın "Şanlıurfa İline Büyükşehir Belediyesi Statüsü verilmesi" hakkında talep,
9- Cumhurbaşkanımızın Şanlıurfa Milletvekili Mehmet GÜNEŞ'i kabulleri sırasında Sn. Milletvekili tarafından sunulan "Şanlıurfa'nın Büyükşehir Belediyesi statüsüne kavuşturulması" talebi,
10- Cumhurbaşkanımızın Şanlıurfa İline 20.2.2000 tarihinde yaptıkları ziyaret sırasında kendilerine Şanlıurfa Belediye Başkanlığınca sunulan "Büyükşehir olma" talebi,
11- Şanlıurfa Valisi Sayın Şehabettin HARBUT'un "Şanlıurfa Belediyesine Büyükşehir Belediyesi Statüsüne alınması ve iki yeni ilçe kurulması" talebi,
12- Kahramanmaraş Milletvekili Sn. Ali DOĞAN'ın "Kahramanmaraş Belediyesine büyükşehir statüsü verilmesi ve Ilıca ve Arıtaş Beldelerin İlçe olması" talebi,
13- Kahramanmaraş Belediye Başkanı Hanefi MAHÇİÇEK'in ""Kahramanmaraş Belediyesine büyükşehir statüsü verilmesi" talebi,
14- Malatya Valiliğinin 7.10.1998 tarihli "Malatya Belediyesinin Büyükşehir Statüsüne kavuşturulması" talebi,
15- Cumhurbaşkanımızın Malatya ilini 5.11.1998 tarihinde ziyareti sırasında Valilik Belediye Başkanlığı tarafından kendilerine sunulan "Malatya Belediyesinin Büyükşehir Statüsüne kavuşturulması" talebi,
16- Malatya Valiliğinin 18.12.1999 tarihli "Malatya Belediyesinin Büyükşehir Statüsüne kavuşturulması" talebi,
17- Ege Belediyeler Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Adil AYGÜL ve Denizli Belediye Başkanı İnş. Müh. Ali AYGÖREN'in "Denizli İline büyükşehir belediyesi statüsü verilmesi" talebi,
18- İzmir Genç İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet AYDOĞAN ve Balıkesir İş Hayatı Dayanışma Derneği Başkanı Abdüllatif ERMİŞLER'in "Balıkesir Belediyesinin Büyükşehir Belediyesi haline getirilmesi" talebi,
19- Türk Kadınlar Birliği Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Hatice Bosnalı'nın Aydın Belediyesine büyükşehir statüsü verilmesi talebi,
20- Aydın Belediye Başkanı Hüseyin AKSU'nun "Aydın Belediyesine büyükşehir statüsü verilmesi" talebi,
20- Trabzon Belediye Başkanı Asım AYKAN'ın "Trabzon Belediyesine Büyükşehir statüsü verilmesi" talebi,
21- Denizli Belediyesi'nin; "Denizli'nin Büyükşehir statüsüne alınması" talebi,
22- Denizli Valiliğinin "Denizli'nin Büyükşehir statüsüne alınması" talebi,

7/2876 -9- 257

Ek-1 / B

VALİLİKLER TARAFINDAN BELEDİYE KURULMASI TALEP EDİLEN KÖYLERE AİT LİSTE

Sıra No	İLİ	İLÇESİ	BELEDİYE KURULMASI İSTENEN KÖY/BELEDİYE ADI
1-	ADIYAMAN	BESNİ	OYRATLI
2-	ADIYAMAN	BESNİ	KIZILİN
3-	AFYON	DİNAR	DİKİCİ
4-	AFYON	ŞUHUT	MAHMUT
5-	AFYON	İSCEHİSAR	KARAAĞAÇ
6-	ANKARA	KALECİK	SEMERÖZÜ
7-	AYDIN	KÖŞK	BAŞÇAYIR
8-	BİLECİK	İNHİSAR	HARMANKÖY
9-	BİLECİK	İNHİSAR	SAMRI
10-	BOLU	DÜZCE	YENİTAŞKÖPRÜ
11-	ÇANKIRI	ORTA	BUĞURÖREN
12-	ÇANKIRI	ORTA	SAKAELİ
13	ÇANKIRI	ÇERKEŞ	YALAKÇUKURÖREN
14	ÇANKIRI	ILGAZ	ÇATAK
15	ÇANKIRI	ÇERKEŞ	HACILAR
16	ÇANKIRI	ORTA	KAYILAR
17	ÇANKIRI	ILGAZ	ÇÖREKÇİLER
18	ÇANKIRI	KURŞUNLU	ÇATKESE
19	DİYARBAKIR	DİCLE	Başköy ve Döğer köylerinin birleşerek DÖĞER
20	İÇEL	ERDEMLİ	ELVANLI
21	İÇEL	GÜLNAR	DAYICIK
22	İÇEL	MUT	Aşağı Köseler ve Öz Köy Birleşerek ÖZKÖSELERLİ
23	İZMİR	MENEMEN	YAHŞELLİ
24	KAYSERİ	MELİKGAZİ	YEŞİLYURT
25	KAYSERİ	TOMARZA	ALAKUŞAK
26	KOCAELİ	KANDIRA	AKÇAOVA

EK-2 / B

27	KOCAELİ	KANDIRA	Cebeci-Çamkonak köylerinin birleşerek CEBECİ
28	MALATYA	KULUNCAK	İLİSULUK
29	MALATYA	KULUNCAK	KIZILHİSAR
30	MANİSA	TURGUTLU	AVŞAR
31	MANİSA	DEMİRCİ	SÖĞÜTÇÜK
32	MANİSA	DEMİRCİ	Minnetler-irişler-Çamköy köyleri Birleşerek MİNNETLER
33	ORDU	GÖLKÖY	AHMETLİ
34	RİZE	MERKEZ	KÖMÜRCÜLER
35	SİVAS	GÜRÜN	TEPECİK
36	SİVAS	KOYULHİSAR	KIZILELMA
37	SİVAS	ŞARKIŞLA	SAMANKAYA
38	SİVAS	HAFİK	ÇATPINAR
39	ŞANLIURFA	CEYLANPINAR	DÜZOVA
40	TOKAT	ZİLE	İğdir.Karşıpınar,Ağılcık ve Kazıklı Köyleri birleşerek İĞDİR
41	TEKİRDAĞ	MERKEZ	İNECİK
42	BOLU	DÜZCE	YENİTAŞKÖPRÜ

Ek-2 / C

ŞAHISLAR TARAFINDAN BELEDİYE KURULMASI TALEP EDİLEN YERLERE AİT LİSTE

S.No	İLİ	İLÇESİ	BELEDİYE KURULMASI İSTENEN KÖY ADI	TALEP EDEN	DİLEKÇE TARİHİ
1	ANKARA	YENİMAHALLE	DODURGA	Said DAĞDAŞ	29.10.2000
2	SİVAS	HAFİK	YUKARI ASARCIK	Turan KALE	14.11.2000
3	SİVAS	KOYULHİSAR	KIZILELMA	Ayhan PELİT	Tarihsiz
4	SİVAS	ŞARKIŞLA	SAMANKAYA	Arif ÇINAR	23.4.2000
5	MANİSA	TURGUTLU	AVŞAR	ALİ AKSOY	8.6.2000
6	AFYON	İSCEHİSAR	KARAAĞAÇ	İlyas AKIN	11.01.2000
7	ÇANKIRI	ORTA	SAKAELİ	Uğur ÖZCAN	13.01.2000
8	ÇANAKKALE	BAYRAMİÇ	EVCİLER	Evciler Köyü Muhtarı Mehmet ÖNAL tarafından Bakanlığımıza ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Cumhur ERSÜMER'e sunulan	14.11.2000 (iki adet dilekçe)

EK-2/D

1999 YILINDA KURULAN BELEDİYELER

SIRA NO	İLİ	İLÇESİ	KÖY/KÖYLER BELEDİYE ADI	KARARNAME TARİHİ
1-	B.KESİR	EDREMİT	**AKÇAY"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50692 sayı ile KURULDU**
2-	BURDUR	GÖLHİSAR	**İBECİK"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50693 sayı ile KURULDU**
3-	ÇANKIRI	KURŞUNL	Hacımuslu Köyünde **"HACIMUSLU"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50688 sayı ile KURULDU**
4-	ÇANKIRI	YAPRAKLI	Yüklü Köyünde **"YÜKLÜ"** ismiyle Bel.ku	**19.6.1999 tarih ve 99/50687 sayı ile KURULDU**
5-	ÇANKIRI	MERKEZ	Ünür Köyünde **"ÜNÜR"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50694 sayı ile KURULDU**
6-	ERZURUM	ŞENKAYA	**PAŞALI"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50690 sayı ile KURULDU**
7-	GİRESUN	BULANCA	**"AYDINDERE"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50689 sayı ile KURULDU**
8-	GİRESUN	GÖRELE	**"KIRIKLI"** ismiyle Bel.k	**19.6.1999 tarih ve 99/50691 sayı ile KURULDU**
9-	KAYSERİ	TALAS	Kuruköprü Köyünde **"KURUKÖPRÜ"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50696 sayı ile KURULDU**
10-	KAYSERİ	TALAS	Kepez Köyünde **"KEPEZ"** ismiyle Bel.kur.	**19.6.1999 tarih ve 99/50684 sayı ile KURULDU**
11-	KAYSERİ	KOCASİNA	Düver Köyünde **"DÜVER"** ismiyle Bel.ku	**19.6.1999 tarih ve 99/50686 sayı ile KURULDU**
12-	MUŞ	BULANIK	Karaağıl köyünde **"KARAAĞIL"** ismiyle	**19.6.1999 tarih ve 99/50695 sayı ile KURULDU**

0-260 7/2876 -42-